

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Resolutio quæstionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

detur primum medium, ergo etiam implicat, ut in intentione operetur, nisi detur finis ultimus.

Dixi: *in causis per se subordinatis*: quia in finibus, qui tantum per accidens conjunguntur, cessat ratio conclusionis, ideòque nihil impedit, quin successivè & syncategorematicè plures fines disparati appeti possint in infinitum.

11. Neque dicas: bonum esse diffusivum sui, adeòque quilibet finis, utpote bonum quoddam debebit in ulteriorem finem diffundi, sicque nunquam pervenietur ad finem ultimum, sed dabitur processus in infinitum. Nam istud axioma triplicem admittit sensum & expositionem. Primò. Quòd sit diffusivum alliciendo & trahendo voluntatem. Ita S. D. I. p. q. 5. a. 4. ad 2. Secundò virtute, non actu. Tertiò. Secundum capacitatem termini, unde implicante infinitate creatorum finium, & implicat infinita diffusio. Quilibet ex his expositione satisfacit objectioni.

12. Certum sit tertiò. Possè eandem voluntatem successivè habere plures fines ultimos. Ita enim homo ex peccatore modò justus, modò ex justo fit peccator transferendo finem ultimum vel à creatura in DEUM, vel à DEO in creaturam. Difficultas est primò, an voluntas pro eodem tempore plures fines totales positivè vel negativè ultimos copulativè, vel disjunctivè actualiter, vel habitualiter, formaliter, vel virtualiter possit appetere? ubi aliter Thomistæ, aliter Scotistæ, & RR. sentiunt.

§. III.

Resolutio questionis.

13. **CONCLUSIO:** *Voluntas non potest simul tenere efficaciter in duos fines totaliter ultimos.* Ita S. D. hic a. 5. cum suis Discipulis, & non obscure deducitur ex Verbis Christi Matth. 7. *Nemo potest duobus Dominis servire, non potestis DEO servire, & Mammonæ.* Item ex 3. Reg. 18. ubi Elias Israelitas objurgans: *Utsquequò claudicatis in duas partes? Si Dominus est DEUS, sequimini illum.* Cui objurgationi populus naturali lumine convictus, nec verbum ausus opponere contuit. *Et non respondit populus ei verbum.*

Ratio est: quia, si appeterentur ejusmodi fines, simul essent simpliciter ultimi ex suppositione, & simul non essent: quia finis simpliciter ultimus appetitur per modum adæquatè satiativi, quasi nihil extra ipsum appetendum relinquatur. Finis quoque simpliciter ultimus dicitur 1. Eth. c. 2. qui ita propter se appetitur, ut cætera omnia propter ipsum appetantur: sed si appeterentur duo ultimi fines, finis A, & finis B, tunc extra finem A, adhuc aliquid apprehenderetur, ut satiativum appetitûs, nempe finis B. idem dixeris de fine B, neuter quoque ex istis duobus ad alterum referretur: ergo neuter esset finis simpliciter ultimus.

Confirmatur primò. Non possunt secundum meliorem Philosophiam dari simul 2. causæ totales ejusdem generis in ordine ad eundem effectum; sed duo ultimi fines essent 2. causæ totales ejusdem generis respectu ejusdem appetitûs: ergo.

Confirmatur 2. Primum principium cujuslibet generis debet esse unum, sicut & ipsum ge-

nus: sed finis ultimus est primum principium in genere appetibilem: ergo debet esse unum. Hinc ad reliquorum solutionem

Inferes primò. Plures ultimos fines non solum copulativè, sed ne quidem disjunctivè simul appeti posse; Nam etiamsi disjunctivè appeterentur, neuter eorum referretur ad alterum, nec appeteretur ut simpliciter satiativus, & bonum perfectum: sed hoc est contra rationem ultimi finis totalis: ergo.

Inferes secundò. Nec fieri posse, ut homo efficaciter conversus in unum finem ultimum actualiter, & in alium habitualiter. Nam efficax conversio necessariò destruit habituales conversiones in alium finem, siquidem per illam hominè se & omnia sua refert in finem; sed si remaneat habitualis conversio in alium finem ultimum, hoc ipsò actualis illa conversio non est efficax.

Inferes tertiò: contra Suar. tract. 1. de actuali hum. disp. 3. se. 2. ne quidem simul consistere posse duos fines, quorum unus sit positivè, & alter negativè ultimus, vel quorum uterque tantum sit negativè ultimus. Non primum, quia cum finis positivè ultimus dicatur ille, ad quem omnia referuntur, & qui super omnia appetitur, jam finis positivè ultimus non esset positivè ultimus, si præter se haberet finem negativè ultimum, quippe qui ad ipsum nullatenus foret relictus. Non etiam secundum, quia voluntas debet habere aliquem finem simpliciter & positivè ultimum, quem super omnia diligit, ut partim constat ex num. 3. partim infra §. 6. dicitur.

Inferes quartò: Nec simul dari posse duos fines ultimos, quorum unus sit formaliter, alter virtualiter intentus, vel enim uterque appeteretur ut completè satiativus, vel non: vel ordinarentur ad se invicem, vel non. Quidconque dicatur, cessat ratio finis ultimi, juxta super dicta: ergo.

Inferes quintò. Non repugnare simul in voluntate duos fines ultimos, quorum unus in ratione finis ultimi sit simpliciter, & efficaciter; alius verò inefficaciter, & secundum quid voluntus. Constat primò: quia peccator in statu peccati mortalis constitutus, potest facere opus moraliter bonum, v. g. dare elemosynam: sed tunc ratione peccati mortalis est habitu conversus in creaturam: aliàs hoc opus jam non esset moraliter bonum: ergo tunc simul habet duos ultimos fines, non quidem utrumque efficaciter, sed unum efficaciter, & alterum inefficaciter intentos. Constat secundò, In homine justo moraliter peccante, nam cum peccatum veniale tantquam malum morale nullò modò sit odibile in DEUM, venialiter peccans pro ultimo fine habebit creaturam, non quidem efficaciter, sed inefficaciter intentam, & tamen per habitum charitatis, qui per veniale non destruitur, homo tunc efficaciter, habitualiter tamen est conversus in DEUM, ut ultimum finem simpliciter & efficaciter intentum.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Gentiles & Pagani de factis existimant esse plures DEOS; & in ipsorum cultum